

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2004/2018
16.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., кога заступа Душан Жигић, адвокат из ..., против туженог ББ, чији је пуномоћник Шандор Заварко, адвокат из ..., ради поништаја одлуке о отказу, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2888/14 од 11.02.2015. године, на седници одржаној 16.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2888/14 од 11.02.2015. године у преиначујућем делу става првог изреке, **ОДБИЈА СЕ** као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Сомбору П1 1458/13 од 16.06.2014. године у усвајајућем делу којим је поништено решење туженог број .. од 29.04.2013. године о отказу уговора о раду тужиоцу број .. од 01.09.2010. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 33.000,00 динара.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2888/14 од 11.02.2015. године, преиначена је пресуда Основног суда у Сомбору П1 1458/13 од 16.06.2014. године у усвајајућем делу тако што је одбијен део тужбеног захтева тужиоца којим је тражио да се поништи решење директора туженог број .. од 29.04.2013. године о отказу уговора о раду број .. од 01.09.2010. године тужиоцу, запосленом на пословима трактористе, из разлога што је својом кривицом учинио повреду радне обавезе утврђене уговором о раду, услед каквог понашања не може да настави рад код послодавца, те да му радни однос престаје дана 26.04.2013. године, док је у преосталом делу (којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да га врати на послове четврти степен стручне спреме - ратар на пословима

трактористе) и у делу одлуке о трошковима поступка првостепена пресуда укинута и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење, у том делу.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/11 и 55/14), па је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, на основу члана 408. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са туженим дана 01.09.2010. године, закључио уговор о раду за обављање послова трактористе. Директор туженог је 09.08.2012. године издао наредбу магационерима да се без његове дозволе и одобрења у писменом облику и без његовог потписа не може ништа изнети из магацина. Тужилац је од 21.11.2012. године члан Самосталног синдиката запослених у пољопривреди, прехранбеној, дуванској индустрији и водопривреди Србије, а члан је и синдикалне организације туженог. О оснивању самосталног синдиката у предузећу тужене је обавештен и послодавац. Запослени туженог, њих 28, међу којима је био и тужилац су 30.01.2013. године штрајковали испред пријавнице туженог, а списак радника који су штрајковали је састављен на основу увида радника обезбеђења и евиденције портирске службе. Дана 31.01.2013. године радници туженог су донели одлуку о организовању и ступању у штрајк у који су ступили 07.02.2013. године. Решењу о отказу уговора о раду тужиоцу 29.04.2013. године су претходила два упозорења на постојање разлога за отказ уговора о раду, због учињене повреде радне обавезе и понашања услед којих не може да настави рад код послодавца. Прво упозорење од 12.02.2013. године уз образложење да је тужилац 22.01.2013. године заједно са осталим запосленима у предузећу тужене, незаконито обуставио рад у периоду од 14,00 до 15,00 часова, као и да не може бити члан два синдиката, јер послодавац нема никаква сазнања о постојању то јест регистрању синдикалне организације туженог нити има информацију да је тужилац члан поменуте синдикалне организације, чиме је на тај начин злоупотребио права на обуставу рада, као и синдикалног организовања. Истим упозорењем наведено је да је тужилац заједно са осталим радницима дана 30.01.2013. године прекинуо рад на неколико часова, без претходног обавештења послодавца о намери прекида рада и без достављања послодавцу одлуке о ступању у штрајк, чиме је извршио злоупотребу права на штрајк, односно прекид рада, што је кривично дело и кажњиво је, те да је тако понашање запосленог одредбом члана 25. Уговора о раду предвиђено као повреда радне обавезе. На наведено упозорење, тужилац је одговорио 26.02.2013. године. Тужени је 13.02.2013. године, наведено упозорење доставио на мишљење Самосталном синдикату запослених у пољопривреди, прехранбеној, дуванској индустрији и водопривреди Србије. У другом упозорењу, на постојање разлога за отказ уговора о раду од 21.03.2013. године, тужиоцу је стављено на терет да је заједно са другим радницима тужене 20.02.2013. године у преподневним часовима спречио улазак камиона у круг пословног простора пољопривредног добра

послодавца ради утовара меркантилног кукуруза из силоса туженог и предаје истог купцима, те да је и дана 20.03.2013. године заједно са још 17 запослених код послодавца спречио улазак камиона у круг пословног простора ради уговора меркантилног кукуруза и предаје истог купцима, чиме је учинио повреду радне обавезе утврђену ставом 25. тачка 2. Уговора о раду и није поштовао радну дисциплину код послодавца. На ово упозорење, тужилац је одговорио дана 29.03.2013. године. Тужени је и ово упозорење 21.03.2013. године доставио на мишљење синдикату. Решење туженог о отказу уговора о раду од 29.04.2013. године садржи разлоге који се односе на догађаје од 30.01.2013. године, 20.02.2013. и 20.03.2013. године који су наведени у упозорењима. Након што је тужилац добио отказ, поднео је захтев надлежном Министарству запошљавања и социјалне политике – инспекторату рада, који је донео меру којом је тужиоца вратио на посао.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев основан, те применом одредбе члана 180. и 181. Закона о раду и одредбе члана 25. Уговора о раду нашао да је спорно решење о отказу уговора о раду тужиоцу незаконито. Међутим, другостепени суд је закључио да поступање запослених на описани начин, а међу њима и тужиоца, представља противправно понашање, односно представља повреду радне обавезе због које је тужени сагласно одредби члана 25. Уговора о раду и члана 179. тачка 2. и 3. Закона о раду, законито тужиоцу отказао уговор о раду јер је тужилац правилно упозорен на постојање разлога за отказ уговора о раду, због повреде радне обавезе од 30.01.2013. године, јер су запослени међу којима је био и тужилац противзаконито прекинули рад на неколико часова, а да претходно нису обавестили туженог о разлозима и намери прекида рада, нити је критичном приликом била донета било каква одлука о ступању запослених у штрајк упозорења. Како је за доношење законитог решења о отказу уговора о раду довољно утврђење да је тужилац починио само једну од повреда радних обавеза које му се стављају на терет, односно само повреду од 30.01.2013. године, то се другостепени суд није посебно упуштао у расправљање о осталим повредама радне обавезе које су тужиоцу спорним решењем стављене на терет.

По оцени Врховног касационог суда, ревизијом се основано указује да је материјално право погрешно примењено, због чега овакав закључак другостепеног суда не може да се прихвати као правилан.

Одредбом члана 179. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/2005... 32/2013) је прописано да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца, и то: ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду (тачка 2.) и ако запослени не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца (тачка 3.).

У спору из радног односа, суд законитост оспореног решења цени са становишта правилне примене материјалног права, повреде правила поступка и чињеничног стања из оспореног решења.

У случају отказивања уговора о раду на основу цитиране одредбе Закона о раду, послодавац у обавези да у упозорењу (члан 180.), а потом у решењу о отказу, назначи време, место и начин извршења повреде радне обавезе, односно основ за давање отказа, чињенице и доказе који омогућавају идентификацију и примену отказног разлога. Упозорењем се запосленом ставља до знања да је својим радњама, односно поступком проузроковао настанак отказног разлога, како би се запослени изјаснио о томе да ли је својом кривицом учинио повреду радне обавезе, односно нарушио радну дисциплину. Супротно овој законској обавези, тужени је у упозорењу и у отказу само навео да је тужилац заједно са још 17 запослених спречио улазак камиона у круг пословног простора ради утовара кукуруза и предаје купцима и због тога што су запослени доставили допис послодавца у којем наводе да нису дужни да извршавају налоге послодавца због штрајка. Није наведено које је конкретне радње тужилац предузео и који је налог тужилац одбио да изврши, па се индивидуална одговорност тужиоца не може утврдити, а то је услов од кога зависи законитост решења о отказу. Из утврђених чињеница произилази да се понашање тужиоца није разликовало од понашања осталих запослених који су стајали иза затворене капије и одбили да поступе по налогу радника друге фирме који њима није надређен (радник из ДОО „ВВ“).

Имајући у виду да поступак отказа од стране послодавца није спроведен у складу са цитираним одредбама материјалног права, правилно је првостепени суд решење о отказу уговора о раду поништио као незаконито.

На основу изложеног, применом члана 416. став 1. ЗПП Врховни касациони суд је преиначио другостепену пресуду у овом делу, тако што је одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду у делу у којем је тужбени захтев усвојен.

Тужиоцу који је успео са ревизијом, сагласно одредбама члана 153., 154. и 165. ЗПП досуђени су трошкови ревизијског поступка у траженом и опредељеном износу од 33.000,00 динара за састав ревизије сходно важећој АТ у време пресуђења.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић